

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la modificarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 482/2017

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Ministerul Educației și Cercetării, luând în considerare propunerile instituțiilor de învățământ superior.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul Hotărârii de Guvern *cu privire la modificarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 482/2017*, este elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării, în conformitate cu prevederile art.81 din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 și în scopul pregătirii cadrelor cu studii superioare în domeniile *Tehnologiilor informaționale și comunicațiilor, Ingineriei și Științelor agricole*.

Aprobarea proiectului menționat se înscrie în obiectivele **Programului de activitate al Guvernului**, care prevede racordarea nomenclatorului domeniilor de formare profesională și specialităților în învățământul superior la nevoile actuale și de perspectivă ale pieței muncii (aparitia noilor tipuri de activități umane, profesii și specialități), precum și asigurarea sinergiei cu clasificatoarele internaționale ISCO, ESCO, ISCED-F 2013, clasificatoarele naționale CORM și CAEM.

Dezvoltarea tehnologiilor informaționale și digitalizarea proceselor de producție la nivel global a impulsat necesitatea de revizuire a programelor de studii în cadrul învățământului superior în vederea adaptării acestora la necesitățile pieței muncii și tendințelor în domeniul economic.

Necesitatea pregătirii specialiștilor prin programele de studii superioare de licență *Tehnologii digitale în fabricație, Știința datelor și Agrobusiness* este determinată de:

- racordarea învățământului ingineresc la nivelul și tendințele de dezvoltare a mediului industrial european;
- asigurarea unei capacități înalte de absorbție a transferului tehnologic pentru dezvoltarea prin digitalizare sistemică a domeniului ingineriei fabricației;
- solicitarea mai multor întreprinderi pentru o pregătire adecvată cerințelor moderne a cadrelor IT și ingineresti;
- tendențele și bunele practici de integrare a tehnologiilor informaționale cu domeniile practice de activități ingineresti manifestate în spațiul universitar internațional;
- promovarea inovării în sectorul agricol și implementarea tehnologiilor moderne în agricultură.

În acest context, considerăm că ar fi nevoie de introducerea unor noi specialități în cadrul Nomenclatorului domeniilor de formare profesională, care ar putea să contribuie la pregătirea viitorilor studenți în domeniile Tehnologiilor informaționale și comunicațiilor, Ingineriei și Științelor agricole pentru angajarea mai ușoară în câmpul muncii.

2. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul este elaborat în conformitate cu Programul de Activitate a Guvernului, Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală 2023-2030, aprobată prin HG 56/2023, Programul de dezvoltare rurală 2025, aliniată la obiective generale ale Politicii Agricole Comune (PAC) ale UE, obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-2021) - ocupația „Manager în agrobusiness (cod 131112), care se aliniază Clasificării Internaționale Standardizate a Ocupațiilor (ISCO-08), Clasificării Europene a aptitudinilor/competențelor calificărilor și ocupațiilor (ESCO), precum și a altor Clasificări ale ocupațiilor (din România (COR), altor țări membre ale UE etc.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Se propune completarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior (HG nr. 482/2017) cu programe noi la ciclul I al studiilor superioare, la domeniile **Tehnologiilor informaționale și comunicațiilor, Ingineriei și Științelor agricole** cu specialitățile: *Tehnologii digitale în fabricație, Știința datelor și Agrobusiness și dezvoltare rurală*, luând în considerare următoarele argumente:

- **Știința datelor** devine foarte rapid un instrument vital pentru afaceri și companii de toate dimensiunile. Disponibilitatea și interpretarea de date au modificat modelele de afaceri ale industriilor vechi și au permis crearea altora noi. Utilizarea masivelor de informații și date sporește tot mai mult necesitatea de specialiști cu abilități de analiză, structurare, transformare și vizualizare a datelor. Așa cum datelor au din ce în ce mai mare impact asupra lumii, știința datelor are și ea un impact semnificativ asupra societății în sine. Conform cererii pieței muncii, necesitatea de specialiști din domeniul științei datelor este în creștere. Specialiștii care activează în domeniul științei datelor sunt responsabili pentru descompunerea *big data* în informații utilizabile și crearea de software și algoritmi care ajută companiile și organizațiile să determine operațiunile optime.

- Necesitatea pregătirii specialiștilor prin programul de licență *Tehnologii digitale în fabricație* este determinată de realitatea actuală a dezvoltării industriale, de implementarea rapidă a diverselor concepte, printre care se evidențiază conceptul Industry 4.0 (Germania). Conceptul prevede: aplicarea tehnologiei informației și comunicațiilor

pentru a digitaliza informația și integra sistemele la concepție, dezvoltare, fabricație și utilizarea produselor; noi tehnologii software pentru modelare, simulare, virtualizare și fabricație digitală; dezvoltarea sistemelor cyber-fizice pentru a monitoriza și controla procesele fizice; evoluția fabricării aditive pentru a simplifica fabricația; suportul pentru decizie cu unelte inteligente și cu realitatea augmentată; noi forme de interacțiune om-mașină etc. In aceste noi condiții se cere și o nouă abordare a pregătirii specialiștilor pentru industrie și, în primul rând la capitolul utilizării tehnologiilor informaționale aplicative și digitalizării în serviciul procesului de fabricație.

- Necesitatea instituirii unei specialități la ciclul I Licență – **Agrobusiness și dezvoltare rurală** va asigura studenții de la domeniul agricol cu necesarul de cunoștințe atât în domeniul științelor agricole, cât și competențe pentru inițierea și dezvoltarea cu succes a afacerilor din sectorul agrar. Programul respectiv de studii vizează crearea de specialiști în vederea atragerii fondurilor alocate de către UE, capabili să inițieze sau să dezvolte afaceri în mediul rural menite să susțină o dezvoltare sustenabilă din toate punctele de vedere (economic, ecologic, social și cultural). Programul de studii va asigura dezvoltarea abilităților antreprenoriale și a capacității de identificare și gestionare a afacerilor. Profilul educațional în agrobusiness și dezvoltare rurală presupune o viziune integrată a sectorului agrar prin includerea componentei agroalimentare, care se definește de la cercetarea și furnizarea de resurse, până la producție, prelucrare și distribuție la magazinele de vânzare cu amănuntul și deservirea consumatorilor.

Creșterea competitivității și performanței sectorului agricol poate avea impact pozitiv asupra dezvoltării regionale și locale. O specializare în management și consultanță în agrobusiness și dezvoltare rurală poate ajuta la promovarea unor practici agricole durabile și la creșterea calității vieții în mediul rural, dar și la promovarea inovării în sectorul agricol și la adoptarea tehnologiilor moderne.

Noile specialități se încadrează în subproiectele instituțiilor de învățământ superior, aprobate în cadrul **Proiectului Învățământul Superior**, acordul de finanțare fiind încheiat între Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare.

Hotărârea de Guvern *cu privire la modificarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior*, urmează să intre în vigoare **la data publicării** în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în condițiile statuate de **art. 56, alin.(1), din Legea nr. 100/2017**, potrivit căreia, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau **la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării**. Prevederea dată este justificată de **circumstanțe obiective**, și anume, necesitatea demarării procesului de evaluare externă în vederea autorizării provizorii noilor specialități, conform legislației, elaborării proiectului Comenzii de stat, ulterior, a **ordinelor de admitere** la studii superioare pentru fiecare instituție de învățământ superior.

Or, înmatricularea la aceste programe se va realiza în **perioada iulie-august 2023**, pentru anul de studii 2023-2024, conform planurilor de admitere cu finanțare **bugetară, pentru anul financiar 2024**. Conform art.85 alin. (1) al Codului educației, admiterea în învățământul superior se organizează **numai la programele de studii acreditate sau autorizate provizoriu**, în condițiile legii. Pentru a avea admitere în anul de studii 2023-2024, conducerea universităților urmează să organizeze, **în perioada imediat următoare după aprobarea hotărârii de Guvern date**, evaluarea internă a programelor noi de studii cu elaborarea Rapoartelor de autoevaluare, care vor fi depuse la Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare pentru efectuarea evaluării externe a calității în vederea obținerii autorizării de funcționare provizorie, conform legislației (mai-iunie 2023), până la demararea admiterii.

5. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul se încadrează în limita mijloacelor financiare planificate în acest scop (CBTM, Subprogram 8810, acțiunea 5. Comanda de stat, volumul alocațiilor pentru anul 2024 – 895.712,1 mii lei), conform planurilor de admitere cu finanțare **bugetară, pentru anul financiar 2024**.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008, anunțul cu privire la inițierea proiectului Hotărârii de Guvern *cu privire la modificarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 482/2017*, a fost plasat pe pagina oficială a ministerului la compartimentul *Transparențe decizională*.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi expertizat, în conformitate cu legislația, de către Centrul National Anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul nu intră în categoria actelor normative care necesită expertiza de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi expertizat, în conformitate cu legislația, de către Ministerul Justiției.

11. Constatările altor expertize.

Proiectul nu necesită constatările altor expertize.